

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΟΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Η Δημοκρατία μας απαιτεί να μορφώσουμε έναν Έλληνα με αναπτυγμένη συνείδηση της ευθύνης και της ελευθερίας του ατόμου έναντι της πολιτείας, με επίγνωση των δικαιωμάτων του, αλλά περισσότερο των υποχρεώσεών του. Δηλαδή ένα άτομο με έντονη δημοκρατική συνείδηση και αναπτυγμένη ηθική βούληση. Η δημοκρατία απαιτεί να μορφώσει έναν **πειθαρχημένο** Έλληνα, που να σέβεται τους νόμους και να υπακούει σ' αυτούς.

Έχει ανάγκη από ανθρώπους με συνείδηση του μέτρου της δημοκρατικής ελευθερίας και προπαντός των ορίων της ανάμεσα στο *μέτρο* και στο «*άγαν*», γιατί η *άγαν* ελευθερία – παλιά αλήθεια – οδηγεί στη σκλαβιά τόσο το άτομο όσο και την πολιτεία. Ελευθερία χωρίς μέτρο και ευθύνη οδηγεί στη δικτατορία, στον ολοκληρωτισμό· όπως και ευθύνη χωρίς ελευθερία ξεπέφτει στη δουλεία. Η δικτατορία αφαιρεί από το άτομο τη συνείδηση της ευθύνης, γιατί την αναλαμβάνει αυτή εξολοκλήρου, ενώ από την αναρχία απουσιάζει η ευθύνη. Γι' αυτό η αναρχία καταλήγει στη δικτατορία κι αυτή πάλι, όταν πέσουν οι εξωτερικές προϋποθέσεις της, κρημνίζεται στην αναρχία.

Η Δημοκρατία μας έχει ανάγκη από ανθρώπους που να σκέπτονται με αίσθηση της ευθύνης, από ευθείς και τίμιους με υψηλό φρόνημα – γιατί η ατομικότητα μόνο μέσα στον ηθικό χώρο αποκτά την ελευθερία της -, με πίστη και αγάπη στο συνάνθρωπο, χωρίς φανατισμούς και πάθη, γιατί η δημοκρατία πεθαίνει πάντα κάτω από τα αχαλίνωτα πάθη και τις αδάμαστες παρορμήσεις των πολιτών της.

«Οι έξαλλοι δημοκράτες ενταφιάζουν τις δημοκρατίες. Είναι άλλωστε μόνο κατ' επίφαση δημοκράτες. Κατ' ουσίαν έχουν νοοτροπία και ψυχή τυράννων, που δρουν κρυπτόμενοι πίσω από ένα ψυχικά αιχμαλωτισμένο λαό».

Η Δημοκρατία θέλει ανθρώπους που να μη χάνονται μέσα στον όγλο και στη μάζα, μέσα στο ανώνυμο και αδύναμο, χωρίς προσωπικότητα και δικό του πρόσωπο, οχλοκρατικό και μαζικό ρεύμα, όπου χάνεται πια ή σκεπάζεται η **αυτόνομη** και αντικειμενική θέληση του ατόμου.

Η Δημοκρατία απαιτεί πνευματικότητα, αυτοπειθαρχία και φρόνηση. Αντιμάχεται την αγελοποίηση, η οποία οδηγεί προς μια κατώτερη σκέψη και προς

κατώτερα συναισθήματα και αξίες. Επιδιώκει την ανεξάρτητη, αυτόνομη και αντικειμενική κρίση.

I. N. ΞΗΡΟΤΥΡΗΣ

A. Να γράψετε την περίληψη του παραπάνω κειμένου σε 80 – 90 λέξεις.

(Μονάδες 25)

B1. Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των παρακάτω περιόδων ως σωστό (Σ) ή λανθασμένο (Λ) σύμφωνα με το κείμενο.

α. Η δημοκρατία απαιτεί να μορφώσει έναν Έλληνα πειθήνιο, υποταγμένο στους νόμους.

β. Χαρακτηριστικό του δημοκράτη πολίτη είναι το μέτρο και η ευθύνη, αναγκαίες προϋποθέσεις της δημοκρατίας.

γ. Απαραίτητη προϋπόθεση για να περιφρουρήσει ένας δημοκράτης πολίτης την ελευθερία του είναι να είναι ατομιστής και ηθικός.

δ. Ο εξαγριωμένος πολίτης, ο εμπαθής και αχαλιναγώγητος, αναιρεί την ύπαρξη δημοκρατίας.

ε. Η αληθινή δημοκρατία είναι ασύμβατη με τη μαζοποίηση.

(Μονάδες 10)

B2. Να αναγνωρίσετε τη συλλογιστική πορεία που ακολουθεί ο συγγραφέας στην πρώτη παράγραφο του κειμένου [«Η δημοκρατία ... σ' αυτούς.»] και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

(Μονάδες 5)

B3. Να αναγνωρίσετε τους τρόπους ανάπτυξης της δεύτερης παραγράφου του κειμένου [«Έχει ανάγκη ... αναρχία»].

(Μονάδες 6)

B4. α) Να αιτιολογήσετε τη χρήση της διπλής παύλας στην τρίτη παράγραφο του κειμένου [«Η δημοκρατία μας έχει ...των πολιτών της.»].

(Μονάδες 3)

β) Με ποιους τρόπους (μονάδες 2) και ποια μέσα (μονάδες 3) προσπαθεί να μας πείσει ο συγγραφέας στην τέταρτη παράγραφο του κειμένου; [Οι έξαλλοι... λαό];

(Μονάδες 5)

B5. α) Πώς εξασφαλίζεται η συνοχή μεταξύ της πέμπτης [«Η δημοκρατία θέλει ... του ατόμου.»] και της έκτης [«Η Δημοκρατία απαιτεί ... κρίση.»] παραγράφου του κειμένου;

(Μονάδες 2)

β) Από κάθε ένα συνθετικό των παρακάτω σύνθετων λέξεων να γράψετε μία καινούργια σύνθετη λέξη: **πειθαρχημένο, αυτόνομη.**

(Μονάδες 4)

Γ. Συμμετέχετε στην Βουλή των εφήβων και εκφωνείτε μία ομιλία (500-600 λέξεων) στην οποία αφού επισημάνετε τους λόγους που οδηγούν τον σύγχρονο άνθρωπο στην πολιτική απάθεια, πραγματεύεστε την αναγκαιότητα της ενεργής συμμετοχής των πολιτών στα κοινά.

(Μονάδες 40)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

**ΔΟΥΔΟΥΜΗ ΕΛΙΝΑ - ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ
ΚΑΡΑΠΠΕΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ - ΣΥΡΜΟΣ ΜΙΛΤΟΣ
ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ - ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΨΩΜΑ ΑΡΕΤΗ**

